

(Eind)notitie
eigen bijdrage Wmo voor
maatwerkvoorzieningen

Gemeente Oldebroek

1. Inleiding

Met de introductie van de Wmo 2015 zijn er (landelijk) signalen ontvangen over de hoogte van de eigen bijdrage van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo):

- de informatie over de eigen bijdrage is ontoereikend;
- een te hoge eigen bijdrage kan leiden tot zorgmijding;
- een te hoge eigen bijdrage kan leiden tot een verslechterde financiële situatie voor de betrokkene.

Dit heeft 2 belangrijke oorzaken:

- Vanaf 1 januari 2015 verviel de zogenoemde Wtcg-korting van 33,33% op de eigen bijdrage die het CAK oplegt, waardoor mensen te maken kregen met een hogere eigen bijdrage.
- Voor 1 januari 2015 viel de Begeleiding thuis nog onder de AWBZ en werd maximaal € 14,20 per zorguur opgelegd. Vanaf het moment dat een indicatie onder de Wmo viel, werd het volledige bedrag van een zorguur opgevoerd. Dit heeft invloed op de hoogte van de eigen bijdrage.

De eigen bijdragesystematiek is een vrij ingewikkelde en (wetstechnische) materie. Daarom is in de bespreeknotitie van april 2017 een (vereenvoudigde) samenvatting gegeven. Deze bespreeknotitie is ter consultatie voorgelegd aan de Gemeenteraad en Adviesraad sociaal domein.

Op basis van de uitkomsten van beide consultatierondes is de bespreeknotitie omgeschreven naar deze eindnotitie met daarin de definitieve voorstellen. Voor zover van toepassing en nodig zijn de voorstellen uit deze notitie verwerkt in de (concept) verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Oldebroek 2018 (zie samenvatting in bijlage 2).

1.1 Onderzoeken effecten eigen bijdrage Wmo

Staatssecretaris Van Rijn van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft twee onderzoeken ingesteld naar de financiële gevolgen van de hoogte van de eigen bijdrage. Het CBS heeft de opdracht gekregen om een kwantitatief onderzoek in te stellen naar de hoogte van de eigen bijdrage. Publicatie door VWS op 24 januari 2017.

Zorgmarktadvies heeft van VWS de opdracht gekregen om een kwalitatief onderzoek in te stellen en daarbij ook de mogelijke effecten van zorgmijding mee te nemen. Publicatie 3 november 2016.

1.1.1 Uitkomsten kwantitatief onderzoek CBS

Het kwantitatief onderzoek van het CBS richt zich op gebruikers van langdurige zorg thuis waarvoor een eigen bijdrage betaald moet worden. Doel van het onderzoek is de veranderingen in de eigen bijdrage in beeld te brengen. Gekeken is naar huishoudens waarvan minimaal een persoon van 18 jaar of ouder in 2013 en in 2014 een eigen bijdrage moest betalen voor een voorziening vanuit de Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ) en/of Wmo-ondersteuning in natura én in 2015 een eigen bijdrage moest betalen voor een voorziening vanuit de Wmo 2015.

Het onderzoek kent een aantal beperkingen. In het onderzoek is slechts de eerste helft van 2015 meegenomen. Voor deze periode gold voor de meeste mensen nog het overgangsrecht waardoor een lagere eigen bijdrage verschuldigd was. Het CBS spreekt dan ook van een atypisch jaar. Bovendien geeft het CBS aan dat het zorggebruik niet voldoende gemeten kon worden en dat het persoonsgebonden budget en financiële compensatieregelingen niet meegenomen zijn omdat hierover geen (betrouwbare) data beschikbaar was. Staatssecretaris Van Rijn heeft daarom de aanbeveling van het CBS overgenomen om de ontwikkelingen te blijven volgen. Het onderzoek wordt voor 2016 herhaald waarbij gezien wordt of de beschikbaarheid van data verbeterd kan worden.

Met deze beperkingen in het achterhoofd hieronder een schets op hoofdlijnen van de bevindingen.

Stijging van de gemiddelde eigen bijdrage in 2015

- Met ingang van 2015 is de Wtcg-korting vervallen. Op grond hiervan kon worden verwacht dat de eigen bijdragen gemiddeld circa € 18 per vier weken zouden stijgen. De stijging van de

feitelijk betaalde eigen bijdragen bedraagt volgens het CBS-onderzoek gemiddeld over alle groepen € 12 per vier weken.

Voorbeeld: bij eenpersoons niet AOW-gerechtigden zonder vermogen neemt de eigen bijdrage toe met gemiddeld € 4,80 per vier weken.

Voorbeeld: bij eenpersoons AOW-gerechtigden zonder vermogen bedragen de stijgingen € 9,50 per vier weken.

- De hoogste inkomens ondervinden een lagere stijging van 2014 op 2015 dan de lage en midden inkomens. Hierbij moet de kanttekening gemaakt worden dat hogere inkomens naar verwachting aanmerkelijk hogere eigen bijdrages gingen betalen na het vervallen van het overgangsrecht. Zoals eerder aangeven is 2016 echter nog niet in het onderzoek meegenomen.

Leefeenheden met AOW-gerechtigde leeftijd betalen meer dan jongere leefeenheden.

AOW-gerechtigden betalen in zorgjaar 2015 gemiddeld een hogere eigen bijdrage dan vergelijkbare niet-AOW-gerechtigde leefeenheden. Dit kan het gevolg zijn van een verschil in zorgzwaarte: de verwachting is dat oudere leefeenheden in het geselecteerde panel een grotere zorgvraag hebben dan de jongere leefeenheden in het panel, al is dat in het huidige onderzoek niet te controleren.

Leefeenheden zonder vermogen betalen minder dan leefeenheden met vermogen.

De gemiddelde gefactureerde eigen bijdrage van leefeenheden zonder vermogen is in alle inkomensgroepen lager dan de gemiddelde gefactureerde eigen bijdrage van vergelijkbare leefeenheden met vermogen. Dit komt omdat vermogen meegerekend wordt bij de vaststelling van de eigen bijdrage.

Uitstroom uit de Wmo

In zorgjaar 2015 blijkt ongeveer 12% van de leefeenheden die in 2013 en 2014 zorg gebruikten uit te stromen. Van de uitstroom is een kwart te verklaren door overlijden of opname in een zorginstelling met verblijf. Het CBS geeft geen verdere opsplitsing van de overige 9%-punt. Verschillende verklaringen zijn denkbaar. Zo zijn er huishoudens die uitsluitend gebruik maken van verpleging en verzorging die vanaf 2015 onder de Zvw vallen. Ook kunnen huishoudens zijn overgestapt op een persoonsgebonden budget, een door de gemeente aangeboden algemene voorziening, of particuliere zorg. Ten slotte is het ook mogelijk dat cliënten hebben afgezien van zorg en/of (meer) gebruiken van mantelzorg. Kwalitatief onderzoek onder 10 gemeenten geeft aan dat er echter geen substantiële groep mensen is die systematisch afziet van zorg omdat ze de eigen bijdrage niet kunnen betalen.

1.1.2 Uitkomsten kwalitatief onderzoek Zorgmarkt Advies

Zorgmarktadvies heeft in opdracht van VWS een kwalitatief onderzoek uitgevoerd onder 10 gemeenten. In dit onderzoek zijn ook met Oldebroek vergelijkbare gemeenten meegenomen zoals Zwartewaterland en Reimerswaal. Het doel van dit onderzoek was inzicht te verkrijgen in het beleid met betrekking tot het voorkomen van ongewenste zorgmijding in relatie tot de eigen bijdrage in de Wmo. Het onderzoek is uitgevoerd onder cliënten, zorgmijders en gemeenten.

Motieven voor zorgmijding

De groep van zorgmijders is divers wat betreft samenstelling en gehanteerde motieven. Bij de meeste zorgmijders spelen financiële motieven echter op enigerlei wijze een rol bij het stoppen met of afzien van Wmo-hulp. Bijvoorbeeld omdat ze de eigen bijdragen niet vinden opwegen tegen de kwaliteit of meerwaarde van de ondersteuning. Echter slechts enkele geïnterviewde zorgmijders geven aan dat zij de eigen bijdrage niet kunnen betalen en daarom hebben afgezien van hulp.

Tot deze conclusie komt ook "SEO economisch onderzoek"¹ (SEO) n.a.v. een onderzoek in de gemeente Veenendaal. In dat onderzoek wordt geconcludeerd dat zorgmijding door een hogere eigen bijdrage beperkt is. Een verdere opvallende conclusie uit dat onderzoek is dat degenen die zorgmijdend gedrag vertonen, de zorg minder nodig lijken te hebben en goed scoren op zelfstandigheid.

¹ Seo economisch onderzoek "gevolgen hogere eigen bijdragen voor Wmo gebruikers in Veenendaal" augustus 2016

Door zorgmijders gekozen oplossingen

Een belangrijk deel van de zorgmijders redt zich en weet (soms met hulp van de gemeente) een goedkopere en soms zelfs betere oplossing te realiseren. Enkele zorgmijders geven aan zich nog net staande te kunnen houden, maar wel in een kwetsbare situatie te verkeren. Twee van hen vinden dat zij een onevenredig groot beroep moeten doen op mantelzorgers.

Ervaringen van verschillende doelgroepen

De meeste ouderen met enkele uren huishoudelijke hulp per week en/of een scootmobiel zijn te tevreden over het Wmo-beleid en zij vinden de door hen te betalen eigen bijdrage redelijk. Voor de meeste mensen met lichte psychosociale problematiek geldt hetzelfde. Een belangrijk deel van de chronisch zieken en gehandicapten met complexe of zeer specifieke problematiek is vrij negatief over de hoogte van hun eigen bijdrage.

Ervaren kwaliteit informatievoorziening

Veel van de geïnterviewden die een keukentafelgesprek hebben gehad, geven aan de informatievoorziening over de eigen bijdrage door de gemeente niet optimaal te vinden. Zij vinden het vreemd dat de gemeente niet kan vertellen hoeveel de hulp precies gaat kosten. Verschillende geïnterviewden geven aan dat de eerste factuur vanuit het CAK in 2016 hen heeft overvallen. Cliënten vinden het onredelijk dat ze soms pas na circa vier maanden met het ontvangen van een zogenaamde stapelfactuur duidelijkheid kregen over de te betalen eigen bijdrage.

Ervaringen van verschillende inkomensgroepen

Een ruime meerderheid van de Wmo gebruikers met een minimum inkomen geeft aan de eigen bijdrage redelijk te vinden.

Veel Wmo-gebruikers met een inkomen net boven 130% van het sociaal minimum hebben het gevoel onevenredig zwaar te worden belast, omdat zij geen beroep kunnen doen op minimaregelingen en minder profiteren van landelijke inkomensafhankelijke regelingen zoals toeslagen.

Een belangrijk deel van de cliënten met een modaal inkomen vindt de hoogte van de eigen bijdragen onredelijk. Vrijwel alle cliënten met een bovenmodaal inkomen vinden de hoogte van hun eigen bijdrage onredelijk ongeacht de hoeveelheid hulp die ze krijgen.

Uit het onderzoek van SEO blijkt dat de financiële positie van de Wmo-gebruikers die een hogere eigen bijdrage betalen, is verslechterd. 32 procent geeft aan dat de koopkracht is gedaald. Ook hebben degenen van wie de eigen bijdrage is gestegen vaker moeite om financieel rond te komen. Uit de analyses is niet gebleken dat een stijging in de eigen bijdragen in 2016 ten opzichte van de voorgaande jaren heeft geleid tot een afname van het gebruik van Wmo-zorg.

1.2 Relatie Jeugdwet, Participatiewet, Wet Langdurige Zorg (WLZ) en Gehandicaptenparkeerkaart (GPK)

Deze notitie gaat over de eigen bijdrage Wmo. Hierbij is het van belang om te weten dat op grond van de Jeugdwet geen eigen bijdragen worden gevraagd. Op grond van de Participatiewet geldt dat bij de beoordeling en de berekening van de bijzondere bijstand rekening wordt gehouden met de (financiële) draagkracht van de aanvrager. De Wmo en de WLZ kennen ook een eigen bijdrage, waarbij de inning van de eigen bijdrage op grond van de WLZ voorgaat op de inning van de eigen bijdrage Wmo.

Voor de verstrekking van een GPK zijn inwoners leges verschuldigd. Het gaat vaak om dezelfde doelgroep en wordt daardoor ook vaak gezien als een soort eigen bijdrage, maar de kosten vallen onder de beleidssystematiek van de legesverordening.

1.3 Uitgangspunten eigen bijdrage systematiek

- de hoogte van de eigen bijdrage wordt vastgesteld door het CAK op basis van het inkomen van

betrokkene.

- bij een combinatie van zorg op grond van de WLZ en Wmo gaat de eigen bijdrage WLZ voor op de Wmo.
- deze eigen bijdrage regeling geldt alleen voor een maatwerkvoorziening Wmo.
- de hoogte van de maximale eigen bijdrage voor maatwerkvoorzieningen (moeten) worden vastgelegd in de verordening.
- voor eigen betalingen voor een algemene voorziening moeten regels vastgelegd worden in de verordening. Deze zijn onafhankelijk van het inkomen.

2. Eigen bijdrage maatwerkvoorzieningen Wmo

2.1 Wettelijk doel eigen bijdrage Wmo

Met de Wmo 2015 en het Besluit maatschappelijke ondersteuning is beoogd dat mensen met hogere inkomens een hogere eigen bijdrage betalen. Zij bepalen zelf **voorafgaand aan een eventuele aanvraag** of zij ondersteuning vanuit gemeenten willen en daarmee ook de eigen bijdragen willen betalen of dat zij deze zelf kopen of inhuren. De wetgever heeft echter ook beoogd, dat gemeenten in het onderzoek ter voorbereiding op een besluit over ondersteuning, ook aandacht besteden aan de financiële situatie en mogelijkheden van de cliënt.

2.2 Doelstelling Beleidsplan

In het beleidsplan sociaal domein 2015-2018 “Samen voor mekaar” heeft de gemeenteraad de volgende doelstelling opgenomen:

“De gemeente Oldebroek blijft uitgaan van het principe dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. Daarom wordt in de verordening en het daarop gebaseerde (financieel) besluit vastgelegd dat (net als onder de huidige Wmo) de maximaal toegestane eigen bijdrage wordt opgelegd tot de bedragen en percentages, zoals die opgenomen zijn in het (landelijke) Uitvoeringsbesluit Maatschappelijke Ondersteuning”.

2.3 Stapeling bijdragen Wmo en Wet langdurige zorg (Wlz)

Binnen een gezin is het mogelijk dat zowel Wmo als Wlz ondersteuning afgenomen wordt. Heeft iemand een partner met Wlz-zorg en ontvangt belanghebbende zelf ondersteuning uit de Wmo, dan geldt er een maximale eigen bijdrage per huishouden. Het CAK houdt hier in de berekeningen van de eigen bijdrage rekening mee, waarbij de WLZ voor gaat.

2.4 Verandering eigen bijdrage 2015

Vanwege ontwikkelingen zijn de eigen bijdragen voor Wmo-klanten gestegen:

1. Tot 2015 gold een landelijk vastgesteld uurtarief van € 14,20 voor begeleiding vanuit de AWBZ. Het verschil tussen het landelijk vastgestelde uurtarief en de werkelijke kostprijs werd **gefinancierd** vanuit de AWBZ. Vanaf 2015 bepalen gemeenten zelf wat de hoogte is die opgevoerd wordt bij het CAK. Sindsdien zijn de opgevoerde tarieven en eigen bijdragen toegenomen. Het tarief voor individuele begeleiding dat de gemeente Oldebroek opvoert is in 2017 bijvoorbeeld € 55,20 per uur.
2. In 2015 kon er nog een beroep gedaan worden op het overgangsrecht indien een indicatie uit 2014 doorliep in 2015. Volgens het overgangsrecht kon er onder de oude voorwaarden zorg afgenomen worden. Vanaf 2016 is het niet meer mogelijk om aanspraak te doen op het overgangsrecht.
3. 1 januari 2015 is de ‘Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten’-korting (Wtcg-korting) afgeschaft. Daardoor zijn de werkelijk betaalde eigen bijdragen voor alle Wmo-cliënten met 33 procent gestegen. Bijvoorbeeld iemand met een minimale eigen bijdrage van € 17,80 betaalde eerder feitelijk maar € 11,93.

2.5 Inning en berekening eigen bijdrage door het CAK

Het CAK berekent hoeveel men per 4 weken moet bijdragen aan de ondersteuning. Dat gebeurt op basis van de gegevens over inkomen, **vermogen**, leeftijd en huishouden. De eigen bijdrage mag niet hoger zijn dan de kostprijs van de voorziening.

2.6 Verlaging eigen bijdrage vanaf 1 januari 2017

Het kabinet besloot om met ingang van 1 januari 2017 de landelijke parameters van de maximale eigen bijdrage (zie tabel 1 in bijlage **1**) voor Wmo ondersteuning te verlagen. Voor niet AOW-gerechtigde meerpersoonshuishoudens leidt deze maatregel tot een aanzienlijke verlaging van de eigen bijdrage. Voor een huishouden in deze groep met een modaal inkomen komt dit neer op een voordeel van ongeveer € 1.400 (eigen bijdrage van €1.460 naar € 63). Daarnaast profiteren ook andere typen huishouden in meer of mindere mate van deze verlaging. In tabel 2 in bijlage **1** staan de effecten op jaarbasis.

2.7 Wat willen we als uitgangspunten **hanteren c.q. bereiken?**

- De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten (naar draagkracht);
- De eigen verantwoordelijkheid komt ook tot uiting in het naar vermogen financieel bijdragen aan de kosten van Wmo-voorzieningen;
- Eigen bijdragen toepassen op alle **maatwerkvoorzieningen (Huishoudelijke hulp, Begeleiding individueel, Begeleiding Groep en Kortdurend verblijf en Hulpmiddelen).**
- Voorkomen dat meerkosten als gevolg van ziekte of beperking tot gevolg hebben dat mensen onder het bestaansminimum komen.

2.8 Wat doen we al

Collectieve zorgverzekering voor de minima

Cliënten met een laag inkomen (tot 120% van de bijstandsnorm) betalen per saldo geen eigen bijdrage wanneer men gebruik maakt van het aanvullende pakket 3 van de collectieve zorgverzekering voor de minima. De eigen bijdrage kan in dat geval tot een bedrag van maximaal de wettelijke eigen bijdrage (€ 385,00) volledig vergoed worden.

Bijzondere bijstand

Wanneer een beroep op de collectieve zorgverzekering niet mogelijk is, kan men in aanmerking komen voor een bedrag van € 300,00 in de vorm van bijzondere bijstand;

Maatwerk/hardheidsclausule

Individueel maatwerk kan geleverd worden wanneer de eigen bijdrage een ernstige belemmering is om noodzakelijke zorg af te nemen. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn bij schuldsanering of de situatie dat bij de overgang van Jeugdwet naar Wmo, de jongere dreigt af te haken doordat bij de Jeugdwet geen eigen bijdrage verschuldigd is en bij de Wmo wel. Het kan ook voorkomen dat er sprake is van een zware ondersteuningsbehoefte en een directe relatie tussen de eigen bijdrage en zorgmijding. In dat geval kan bijvoorbeeld tijdelijk afgezien worden van het opleggen van een eigen bijdrage. Van deze optie wordt alleen gebruik gemaakt in uitzonderingssituaties om het gelijkheidsbeginsel geen geweld aan te doen.

3. Mogelijkheden lokaal beleid eigen bijdrage/aanbevelingen

In artikel 2.1.4 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 is vastgelegd dat bij verordening kan worden bepaald dat een cliënt een bijdrage in de kosten is verschuldigd. Ook is daarin vastgelegd dat de hoogte van de bijdrage voor de verschillende soorten van voorzieningen verschillend kan worden vastgesteld. Wel is vastgelegd dat de eigen bijdrage de kostprijs niet te boven mag gaan. Gemeenten kunnen op verschillende manieren de hoogte van de eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen aanpassen. Omdat de bepaling van artikel 2.1.4. van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 een zogenoemde “kan-bepaling” is kan de gemeenteraad zelfs besluiten om geen eigen bijdrage op te leggen. Dit betekent dat alle cliënten daar dan van profiteren, ongeacht hun financiële positie. In dat geval hoeven geen nadere regels te worden gesteld. In het kader van “vermindering van regeldruk” is dit een optie, maar daar hangt dan wel een (flink) prijskaartje aan (zie onder 3.4.1).

Hierna worden een aantal mogelijkheden aangegeven om het lokaal beleid aan te passen. Deze mogelijkheden zijn opgesplitst in informatieve (proces) punten (3.1 en 3.2) en financiële punten (3.3 en 3.4).

3.1 Zorgmijding

Er is geen causaal verband aangetoond tussen de hoogte van de eigen bijdrage en zorgmijding. Voor wat betreft zorgmijding zou er geen directe noodzaak zijn om het eigen bijdragebeleid aan te passen. Toch blijkt uit het onderzoek dat een beperkt aantal cliënten wel aangeven geen voorziening te willen in verband met de te betalen eigen bijdragen. Niet duidelijk is of men het niet kan betalen of dat met voor de besteding van de eigen middelen andere keuzes maakt. Wel worstelen gemeenten met het punt om zorgmijders goed in beeld te krijgen. Het gaat veelal om een kwetsbare groep inwoners. Zorgmijding kan leiden tot complexe situaties. Uit preventief oogpunt zou het goed zijn om in beeld te hebben welke groepen (w.o. zorgmijders) in onze gemeente kwetsbaar zijn. Omdat ook de andere gemeenten in onze regio hiermee worstelen en het zeer moeilijk zal zijn om hiervoor een goed systeem te ontwikkelen, is het goed om in Regio-verband na te gaan of, en zo ja hoe wij deze groep in beeld kunnen krijgen. Het is en blijft echter de keuze van de cliënt of hij/zij een beroep wil doen op een voorziening of niet. Behalve via de wet BOPZ kunnen inwoners niet gedwongen worden hulp te aanvaarden.

Voorstel 1: zorgmijding

- a. In regionaal verband nagaan of- en zo ja hoe kwetsbare inwoners (w.o. zorgmijders) in beeld zijn te krijgen en welke maatregelen getroffen moeten worden om complexe probleemsituaties te voorkomen.
- b. Tijdens het keukentafelgesprek en onderzoek nadrukkelijk aandacht blijven schenken aan mogelijk zorgmijding ten gevolge van de eigen bijdrage.
- c. In beeld brengen en vastleggen hoe men het “probleem” oplost, als men (gedeeltelijk) afziet van het aanvragen van een voorziening of na toekenning van een voorziening, deze voorziening niet afneemt.

3.2 Informatievoorziening

De informatievoorziening over de eigen bijdrage is intensiever geworden. Voorafgaand aan het keukentafelgesprek wordt de cliënt geïnformeerd over de eigen bijdrage, zodat men zich beter kan voorbereiden op het gesprek. Ook digitale hulpmiddelen worden bij het gesprek betrokken. De cliënt heeft natuurlijk altijd het recht om geen informatie te verstrekken over inkomen of vermogen. Een inschatting van de hoogte van de eigen bijdrage is dan niet mogelijk. De volgende opties zijn vervolgens mogelijk:

- Cliënt kan gebruik maken van de onafhankelijke cliëntondersteuners;
- De Wmo-consulent kan cliënt informeren over de maximaal te betalen eigen bijdrage van verschillende inkomensgroepen;
- Cliënt kan zelfstandig of met een bekende gebruik maken van de App van het CAK en/of de rekenmodule op de website van het CAK.

Voorstel 2: informatievoorziening

- Cliënt voorafgaand aan het gesprek duidelijk schriftelijk (blijven) informeren over het principe van de eigen bijdrage, zodat men tijdens het gesprek nadere informatie kan vragen;

Voorstel 3

- De eigen bijdrage (incl. een indicatie van de hoogte daarvan) blijft vast onderdeel van het gesprek. Het besprokene wordt vastgelegd in het verslag;

Voorstel 4

- De App én de rekenmodule van het CAK blijven betrekken bij de informatievoorziening;

Voorstel 5

- Welzijnsadviseurs, zoals bijvoorbeeld de onafhankelijk cliëntondersteuner en vrijwillige ouderenadviseurs betrekken bij de informatievoorziening over de eigen bijdrage;

3.3 Financiële positie Wmo gebruikers

De financiële positie van de Wmo-gebruikers die een hogere eigen bijdrage betalen, is verslechterd. Met name degenen met een “middeninkomen”. De lagere inkomens tot 130% van het sociaal minimum lijken over het algemeen minder moeite te hebben met de eigen bijdrage.

Verlaging landelijk parameters (zie hoofdstuk 2.6 en bijlage 1)

In dit hoofdstuk worden verschillende mogelijkheden geschetst om lokaal beleid toe te passen. Op een aantal van deze onderdelen heeft het kabinet inmiddels landelijk maatregelen getroffen: verlaging marginaal tarief, verlaging maximale periodebijdrage en verhoging inkomensonafhankelijk deel (zie hoofdstuk 2.6). Een optie zou kunnen zijn om deze landelijk vastgestelde inkomensgrenzen en percentage nog verder aan te passen. Het is echter nu (nog) te vroeg om (nogmaals) te sleutelen aan deze landelijke maatregelen omdat door de maatregelen de eigen bijdragen van degenen met een modaal tot 2x modaal inkomen al flink is gedaald. Doordat deze maatregelen net zijn ingegaan (1 januari 2017), zijn de effecten daarvan nog niet bekend. Deze maatregelen moeten eerst de kans hebben om zich te bewijzen. Daarom wordt voorgesteld de landelijke parameters niet aan te passen.

Voorstel 6: verlaging landelijke parameters

De (nieuwe) landelijke maatregelen (parameters) niet aanpassen.

3.4 Overige lokale opties

3.4.1 Geen eigen bijdrage opleggen

Het is wettelijk gezien mogelijk dat besloten wordt om geen eigen bijdrage te heffen. Ook voor de Jeugdwet wordt geen eigen bijdrage opgelegd. Voor de Participatiewet geldt dat bij de beoordeling en berekening van de hoogte van bijzondere bijstand rekening wordt gehouden met de (financiële) draagkracht die de aanvrager heeft.

Sinds de invoering van de Wmo in 2007 en ook daarvoor bij invoering van de Wet voorzieningen gehandicapten in 1994 heeft de gemeenteraad de volgende uitgangspunten vastgesteld:

1. de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten;
2. de cliënt is een eigen bijdrage verschuldigd voor een (maatwerk)voorziening.

Bij de invoering van de nieuwe Wmo per 1-1-2015 is de eigen verantwoordelijk nadrukkelijk voorop komen te staan. Tot de eigen verantwoordelijkheid behoort ook de financiële eigen verantwoordelijkheid. Door geen eigen bijdrage meer te heffen worden deze uitgangspunten verlaten.

Wanneer de gemeente zou besluiten geen eigen bijdrage voor een maatwerkvoorziening op grond van de Wmo meer op te leggen wil dit niet zeggen dat de betreffende persoon in het geheel geen bijdrage meer hoeft te betalen. Als hij ook een voorziening op grond van de WLZ heeft, wordt deze gewoon in rekening gebracht.

Als besloten zou worden om geen eigen bijdrage meer te heffen zou dat ook betekenen dat er een bedrag van circa € 350.000 per jaar minder budget beschikbaar is. Wanneer we alleen naar het Rijksbudget voor de Wmo zouden kijken, zou dit naar verwachting budgettair gezien niet tot **grote** problemen leiden. Uitgangspunt is echter dat gekeken moet worden naar het budget voor het gehele Sociaal Domein, waar met name op het jeugddeel een flink tekort wordt verwacht.

Zoals in hoofdstuk 2.1 en 2.7 is aangegeven is met de Wmo 2015 en het Uitvoeringsbesluit maatschappelijke ondersteuning beoogd dat mensen met hogere inkomens een hogere eigen bijdrage betalen. Zij bepalen zelf en voorafgaand aan een eventuele aanvraag of zij ondersteuning vanuit gemeenten willen en daarmee ook de eigen bijdragen willen betalen of dat zij deze zelf kopen of inhuren. Daarnaast is onder de Wmo 2015 de eigen verantwoordelijkheid nadrukkelijk voorop gesteld. De eigen verantwoordelijkheid komt ook tot uiting in het naar vermogen financieel bijdragen aan de kosten van Wmo-voorzieningen;

In verband met het bovenstaande is het niet opportuun om tot afschaffing van de eigen bijdrage over te gaan.

Voorstel 7: geen eigen bijdrage

- a. Niet overgaan tot het afschaffen van de eigen bijdrage voor maatwerkvoorzieningen.
- b. De uitgangspunten voor het opleggen van een eigen bijdrage niet wijzigen, waarbij uitgangspunt is dat een eigen bijdrage wordt opgelegd op basis van het inkomen **en vermogen**.

(Fictieve) maximering van tarieven/kostprijzen

De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft uitspraken gedaan over de uitvoering van de Wmo. Deze uitspraken hadden betrekking op de (on-)mogelijkheid van delegatie aan het college van bepaling van de hoogte van de eigen bijdrage voor **algemene** voorzieningen. De uitspraak kan echter ook vertaald worden naar de eigen bijdrage voor de maatwerkvoorzieningen. Naar aanleiding van deze uitspraken wordt de huidige Wmo verordening aangepast. De CRvB geeft aan dat de gemeenteraad in de verordening moet bepalen of een bijdrage is verschuldigd voor het gebruik van algemene voorzieningen en wat de hoogte is van deze bijdrage. Delegatie aan het college van de bevoegdheid tot het vaststellen van de hoogte van de eigen bijdrage vindt de CRvB niet toelaatbaar. Ook oordeelt de CRvB dat de hoogte van de maximale bijdrage in een raadsverordening moet worden bepaald en onderwerp is van lokaal beleid. Het oordeel van de CRvB is dus dat delegatie hiervan aan het college niet is toegestaan.

Daarom wordt voorgesteld in de verordening het kader aan te geven door maximumbedragen van de te betalen eigen bijdragen op te nemen, met de mogelijkheid voor het college om deze bedragen lager vast te stellen. Dit moet dan worden vastgelegd in het Besluit maatschappelijke ondersteuning.

Om recht te doen aan de rol van de raad wordt het Besluit maatschappelijke ondersteuning ter informatie aangeboden aan de raad, waarbij de raad de mogelijkheid heeft om via een motie het college eventueel opdrachten te geven tot het aanbrengen van een wijziging in het Besluit maatschappelijk ondersteuning.

Voorstel 8: maximering tarieven/kostprijzen

- a. In de verordening de maximaal te betalen eigen bijdragen per categorie voorzieningen vastleggen.
- b. In de verordening op te nemen dat het college bevoegd is lagere bedragen toe te passen en dit vast te leggen in het Besluit maatschappelijke ondersteuning.
- b. Het Besluit maatschappelijke ondersteuning of wijziging daarvan ter informatie aanbieden aan de raad.

Maximering tarief individuele begeleiding/hulp bij het huishouden/kortdurend verblijf

Onder de AWBZ wetgeving werd voor de eigen bijdrage bij individuele begeleiding een maximaal uurbedrag opgevoerd **van** € 14,20 per uur. Het Wmo-tarief voor individuele begeleiding voor de eigen bijdrage is € 55,20 voor begeleiding basis en € 63,00 voor begeleiding gedrag € 63,00. Heeft iemand een

hoog inkomen en/of vermogen dan is het mogelijk dat men dit bedrag moet betalen als eigen bijdrage. Dit bedrag hoeft natuurlijk alleen betaald te worden als de berekening van het inkomen en vermogen die hoogte toestaat. Er wordt echter geen rekening gehouden met iemands vaste lasten, zoals hypotheek, hogere zorgkosten en het wegvallen van andere inkomens compenserende maatregelen.

Voorgesteld wordt om de kosten voor individuele begeleiding, hulp bij het huishouden **en kortdurend verblijf** te maximeren. Het bedrag zou niet lager vastgesteld moeten worden dan het tarief voor HH-1 om te voorkomen dat het zwartwerken een impuls zal krijgen. Door dit aan te houden ontstaan er geen marktwerkingsproblemen. Dit heeft niet alleen als voordeel dat het hogere tarief voor de eigen bijdrageberekening fors verlaagd wordt. Deze verlaging heeft ook als voordeel dat cliënten met een complexere ondersteuningsvraag (module gedrag) geen hogere bijdrage hoeven te betalen dan mensen met goedkopere ondersteuning. Deze maatregel geeft met name voordeel voor inwoners met een inkomen boven de in tabel 1 van de bijlage **1** genoemde grenzen.

Voorstel 8a: maximering tarief begeleiding/hulp bij het huishouden/**kortdurend verblijf**
Het tarief voor de berekening van de eigen bijdrage voor hulp bij het huishouden, individuele begeleiding **en kortdurend verblijf maximeren op € 30,00 per uur c.q. € 30,00 per etmaal voor kortdurend verblijf.**

*Maximering tarief **begeleiding groep (dagbesteding)***

Voor dagbesteding geldt een vergelijkbare argumentatie als bij **voorstel 8a**. Overwogen kan worden om ook het tarief voor de berekening van de eigen bijdrage voor dagbesteding te verlagen om de bijdrage voor hogere inkomens acceptabel te houden. Om dagbesteding als laagdrempelige voorziening te houden zou het tarief voor dagbesteding verlaagd kunnen worden tot bijvoorbeeld € 2,50 per uur (nu € 12,00 voor module basis en € 16,20 voor module gedrag). Een nog lager tarief is onwenselijk om de eventuele nog te ontwikkelen algemene voorzieningen voor dagbesteding, al dan niet in combinatie met een wijkontmoetingscentrum, aantrekkelijk te houden. Bovendien zou het op nihil zetten van de eigen bijdrage voor dagbesteding in strijd zijn met het kader van de gemeenteraad: "de cliënt is een eigen bijdrage verschuldigd voor een maatwerkvoorziening".

Door ook bij dagbesteding geen onderscheid meer te maken tussen de module basis en de module gedrag betalen cliënten met een complexere ondersteuningsvraag geen hogere eigen bijdrage meer.

Voorstel 9: verlaging tarief dagbesteding

Het tarief voor de berekening van de eigen bijdrage voor **begeleiding in groepsverband** maximeren op € 2,50 per uur.

(Geen) eigen bijdrage voor woningaanpassingen t.b.v. kinderen (18-)

In het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 is in artikel 3.8 lid 4 vastgelegd dat voor voorzieningen t.b.v. kinderen beneden de 18 jaar geen eigen bijdrage verschuldigd is. Een uitzondering is gemaakt voor woningaanpassingen. Roerende woonvoorzieningen vallen niet onder het begrip woningaanpassing, waardoor voor dit soort woonvoorzieningen geen eigen bijdrage is verschuldigd. In de wet is vastgelegd dat de eigen bijdrage voor een woningaanpassing verschuldigd is door de (stief-) ouders. In de gemeenten Nunspeet en Elburg is inmiddels besloten om ook voor woningaanpassingen t.b.v. kinderen beneden de 18 jaar geen eigen bijdrage op te leggen. Ook in de Jeugdwet is vastgelegd dat geen ouderbijdrage verschuldigd is.

Ouders van kinderen met een beperking worden vaak geconfronteerd met hoge kosten, al dan niet zichtbaar. Een eigen bijdrage voor een door de beperking noodzakelijke woningaanpassing legt een extra claim op het gezinsbudget. Door geen eigen bijdrage meer op te leggen voor minderjarige kinderen wordt één lijn getrokken met onze samenwerkingsgemeenten en met de Jeugdwet. **Daarom wordt voorgesteld** om dan ook geen eigen bijdrage voor woningaanpassingen t.b.v. minderjarige kinderen meer op te leggen.

Voorstel 10: eigen bijdrage voor woningaanpassingen t.b.v. kinderen (18-).

Geen eigen bijdrage meer opleggen aan de (stief)ouders **voor woningaanpassingen.**

Inkorten maximale periode van eigen bijdragen bij woningaanpassingen

Op dit moment wordt een eigen bijdrage voor een woningaanpassing voor onbepaalde tijd opgelegd. De enige begrenzing is de kostprijs van de aanpassing. Dit kan er toe leiden dat iemand tot in lengte van jaren (zolang men in de betreffende woning woont) geconfronteerd wordt met de betaling van de aanpassing, terwijl die steeds minder waard wordt. Daarom is in de modelverordening van de VNG bij pgb-verstrekkings aansluiting gezocht bij de gangbare afschrijvingstermijnen van de verschillende voorzieningen.

Bij een woningaanpassing is er nogal eens discussie over de vraag of het een verstrekking in natura is of dat het een pgb is. Bij een pgb is er sprake van een geldsomverstrekking (budget) en regelt de cliënt zelf de hulpverlening. Uitbetaling vindt plaats via de Sociale verzekeringsbank. Bij een verstrekking in de vorm van zorg in natura heeft de gemeente een aanbieder gecontracteerd die de dienstverlening verzorgt. Bij een woningaanpassing is geen aannemer gecontracteerd en regelt de cliënt (i.o.m. de gemeente) een aannemer die de aanpassing vervolgens uitvoert. Daardoor is er alles voor te zeggen om aansluiting te zoeken bij de pgb-constructie. Een eenmalige verstrekking hoeft niet via de SVB.

Zoals hiervoor aangegeven is in de modelverordening van de VNG de termijn waarover een eigen bijdrage bij een pgb betaald moet worden, gekoppeld aan de afschrijvingstermijn van een voorziening. Deze zijn:

- a. 7 jaar voor vervoersvoorzieningen;
- b. 7 jaar voor roerende woonhulpmiddelen;
- c. 10 jaar voor woningaanpassingen, niet zijnde een aanbouw;
- d. 15 jaar voor een woningaanpassing in de vorm van een aanbouw.

Voorgesteld wordt om voor woningaanpassing aan te sluiten bij de hiervoor onder c. en d. genoemde termijnen.

Voorstel 11: inkorten maximale periode woningaanpassingen

De periode voor de betaling van eigen bijdragen voor een woningaanpassing inkorten tot:

- a. 10 jaar voor woningaanpassingen, niet zijnde een aanbouw;
- b. 15 jaar voor een woningaanpassing in de vorm van een aanbouw.

Geen eigen bijdrage voor onderhouds- en reparatiekosten.

Cliënten met een maatwerkvoorziening in de vorm van o.a. een traplift of een tillift hebben te maken met onderhouds- en reparatiekosten. Deze kosten komen via de Wmo in aanmerking voor een vergoeding en ook de eigen bijdrageregeling is op deze kosten van toepassing. Omdat de cliënt al een eigen bijdrage voor de voorziening betaalt, voelt het onredelijk om ook nog eens een eigen bijdrage voor de reparatie- en onderhoudskosten te moeten betalen. Daarom wordt voorgesteld om geen eigen bijdrage te heffen voor de onderhouds- en reparatiekosten.

Voorstel 12: onderhouds- en reparatiekosten

Geen eigen bijdrage heffen voor de onderhouds- en reparatiekosten.

Eigen bijdrage voor hulpmiddelen

De eigen bijdrage voor een hulpmiddel (zoals bijvoorbeeld een scootmobiel) is afhankelijk van de kostprijs. Bij een verstrekking van een middel in de vorm van zorg in natura is de kostprijs gelijk aan de maandelijks betaalde huurprijs. De hoogte van de eigen bijdrage wordt berekend op basis van de kostprijs van het hulpmiddel en het inkomen en vermogen. De kostprijs (dus ook de eigen bijdrage) van een voorziening kan na een nieuwe aanbesteding erg fluctueren. De kostprijs van een scootmobiel veranderde bijvoorbeeld na een nieuwe aanbesteding met ingang van 1 februari 2017 van € 28,19 naar € 60,00 tot € 80,00 per maand (afhankelijk van het type scootmobiel). Voor cliënten kan dit als nadeel hebben dat men voor dezelfde voorziening ineens een fors hogere eigen bijdrage moet betalen.

Voorbeeld: de maximale periodebijdrage voor een alleenstaande oudere met een inkomen van € 25.000,00 is € 94,11 per vier weken. Als deze oudere alleen een eigen bijdrage voor een scootmobiel moet betalen, stijgt de eigen bijdrage van € 28,19 naar € 60,00 tot € 80,00 per maand terwijl de voorziening ongewijzigd blijft.

Ook is het mogelijk dat een cliënt die bijv. een scootmobiel heeft die nog onder het oude contract valt (lage kostprijs/eigen bijdrage) terwijl de buurman een vergelijkbare scootmobiel heeft die onder het nieuwe contract valt (hogere kostprijs/eigen bijdrage).

Dit kan dus betekenen dat cliënten voor dezelfde of vergelijkbare voorzieningen verschillende eigen bijdragen betalen. Voor de gemeentelijke uitvoering zijn deze mutaties bovendien arbeidsintensief. Dit probleem is oplosbaar door per type hulpmiddel één vast bedrag te hanteren voor de berekening van de eigen bijdrage. Daarom wordt in de lijn van de voorstellen 8, 8a en 9 voorgesteld om in de verordening een maximumbedrag voor hulpmiddelen op te nemen van € 30,00 per maand, met de mogelijkheid tot afwijking naar beneden.

Voorstel 13: vast bedrag per type hulpmiddel

Het tarief voor de berekening van de eigen bijdrage voor hulpmiddelen maximeren op € 30,00 per maand per hulpmiddel.

Huidige compenserende maatregelen in Oldebroek

In hoofdstuk 2.8 worden de compenserende maatregelen weergegeven die al in Oldebroek genomen zijn.

Voorgesteld wordt om deze compenserende maatregelen te continueren.

Voorstel 14: huidige compenserende maatregelen

De compenserende maatregelen zoals die zijn benoemd in hoofdstuk 2.8 voortzetten.

3.5 Dovenmaatschappelijk werk

De ondersteuning van dovenmaatschappelijk werk is vergelijkbaar met het gesubsidieerde algemeen maatschappelijk werk waarvoor geen eigen bijdrage geldt. De drempel voor de toegang tot dovenmaatschappelijk werk behoort niet hoger te zijn dan de toegang tot het algemeen maatschappelijk werk. Omdat voor het algemeen maatschappelijk werk geen eigen bijdrage geldt, is het voorstel om ook voor het dovenmaatschappelijk werk geen eigen bijdrage te hanteren.

Voorstel 15: dovenmaatschappelijk werk.

Geen eigen bijdrage heffen voor dovenmaatschappelijk werk.

4. Leges Gehandicaptenparkeerkaart (GPK)

Een (belangrijk) deel van de inwoners die voor een GPK in aanmerking komt zal ook bekend zijn met de Wmo/WIz en kan daardoor geconfronteerd worden met een stapeling van kosten/eigen bijdragen. Op grond daarvan zou er voor gekozen kunnen worden om geen leges in rekening te brengen. Voor inwoners met een Wmo-voorziening wordt bij toekenning/verlenging veelal het (lagere) tarief in rekening gebracht, omdat in dat geval geen geneeskundig onderzoek nodig is. Daarnaast zijn er ook inwoners die zich prima (financieel) kunnen redden.

4.1 Leges Gehandicaptenparkeerkaart (GPK)

Het is een bevoegdheid van het gemeentebestuur om leges te heffen. Dit is vastgelegd in de legesverordening. Hierin is bepaald dat voor verstrekte diensten leges moeten worden betaald. Net als het verstrekken van een bouwvergunning, is het verstrekken van een GPK zo'n "door of vanwege" de gemeente verstrekte dienst. De tarieven worden per product gebaseerd op de kosten die met het verstrekken van dat product zijn gemoeid (beleidsuitgangspunt).

Het heffen van leges is een bevoegdheid van het gemeentebestuur. Het is dus ook toegestaan dat het gemeentebestuur in de legesverordening vastlegt (in artikel 4) dat voor de GPK geen leges worden geheven. Dit zou dan wel een afwijking van het door de raad vastgestelde "legesbeleid" zijn.

Huidige tarieven (leges)

Toekenning GPK met keuring door arts	€ 150,25
Toekenning GPK zonder keuring door arts	€ 75,25
Afwijzing GPK, na keuring door arts	€ 124,10
Afwijzing GPK zonder keuring door arts	€ 49,10
Vertrekken van een duplicaat	€ 42,95

Bij de vaststelling van de Legesverordening 2018 wordt voorgesteld om bovenstaande tarieven te indexeren met 1,4% per 1 januari 2018.

In den lande en ook in onze regio wordt verschillend omgegaan met het heffen van leges voor de afgifte van een GPK, variërend van kosteloos (Nunspeet), gereduceerd tarief (Harderwijk) tot het volledig doorberekenen van de kosten (Elburg/Hattem/Oldebroek). Er zijn ook gemeenten die de kosten via de bijzondere bijstand aan minima vergoeden.

In het kader van de discussie over de eigen bijdragen/kosten voor langdurig zieken/gehandicapten wordt ook als optie genoemd om geen leges voor een GPK te heffen. Als onze gemeente tot afschaffing van de leges zou overgaan, zou hiermee een bedrag gemoeid zijn van € 6.000,00 (begroting 2016 ev.). Het verstrekken van een GPK is geen Wmo-voorziening, maar is wel een voorziening die bijdraagt aan de participatiemogelijkheden van mensen met een (loop)beperking.

Op grond artikel 1.2.2 en 1.2.3 van de beleidsregel Bijzondere Bijstand Gemeente Oldebroek kan een inwoner in aanmerking komen voor bijzondere bijstand als hij/zij door de bijzondere individuele situatie bijzondere kosten heeft. Het moet altijd gaan om noodzakelijke kosten. Ook door medische of sociale omstandigheden kunnen kosten als bijzonder worden aangemerkt. In artikel 1.2.11 van deze beleidsregel is echter vastgelegd dat geen vergoeding kan worden verleend voor wettelijke inkomensafhankelijke eigen bijdragen, zoals bijvoorbeeld de eigen bijdrage die vanuit de Wmo wordt opgelegd.

Leges voor een GPK zijn onafhankelijk van het inkomen. Bovendien komt men alleen voor een GPK in aanmerking als men een door een arts vastgestelde loopbeperking heeft. Het gaat dus om medisch noodzakelijke kosten. Dat betekent dus dat inwoners die tot de doelgroep van de bijzondere bijstand behoren in aanmerking zouden kunnen komen voor een vergoeding van de leges voor een GPK. In hoofdstuk 4.3 van de Beleidsregel is echter omschreven welke medische kosten voor vergoeding in aanmerking kunnen komen. Daarbij zijn de leges voor een GPK niet genoemd. Wel is daarbij bepaald dat voor niet genoemde kosten slechts een vergoeding kan worden verleend als er sprake is van dringende redenen. Wat onder dringende redenen moet worden verstaan is niet omschreven.

Tenslotte is in artikel 3.2 van de beleidsregel bepaald dat een inwoner die geen gebruik maakt van de afgesloten collectieve ziektekostenverzekering, voor compensatie van meerkosten chronisch zieken en gehandicapten in aanmerking kan komen als hij behoort tot de doelgroep. Tot de doelgroep behoort o.a. de inwoners die in het bezit is van een GPK. Hiervoor komt men uiteraard alleen in aanmerking als men een inkomen heeft tot 120% van de toepasselijke bijstandsnorm en geen in aanmerking te nemen vermogen heeft.

Op grond van het vorenstaande is er alles voor te zeggen om de leges GPK aan te merken als bijzondere medische kosten.

Behoudens het argument van stapeling van kosten en participatiemogelijkheden, zijn er geen argumenten om het bestaande beleid voor het verstrekken van een GPK en de daarbij te betalen leges te wijzigen.

Daarom wordt voorgesteld om:

1. de leges voor een GPK conform het legesbeleid in rekening te blijven brengen.
2. De leges aan te merken als bijzondere medische kosten waarvoor bijzondere bijstand kan worden verleend, mits men aan de voorwaarden voor bijzondere bijstand voldoet.

Voorstel 16: leges GPK

- a. Leges voor een GPK blijven heffen conform het legesbeleid in onze gemeente.
- b. Leges voor een GPK aanmerken als bijzondere (medische) kosten in het kader van de bijzondere bijstand.

5 Advies Adviesraad sociaal domein

Zoals in hoofdstuk 1 is aangegeven is de bespreeknotitie van april 2017 ook ter consultatie voorgelegd aan de Adviesraad sociaal domein. Zoals uit bijgaand advies (zie bijlage 3) blijkt, ondersteunt de adviesraad het uitgangspunt dat eigen bijdragen noodzakelijk zijn. Wel vraagt de adviesraad met name aandacht voor:

1. Het risico van zorgmijding.
2. Goede informatievoorziening over de te betalen eigen bijdrage.
3. De financiële positie van "Wmo-gebruikers" in relatie tot het armoedebelief en stapeling van eigen bijdragen/eigen risico.
4. Een heroverweging om de landelijke parameters toch verder aan te passen.
5. Een mogelijkheid te overwegen om toch geen eigen bijdrage te heffen voor de minima en rekening te houden met de vaste lasten van een gezin.
6. De leges voor een GPK af te schaffen.

Voor het overige kan de adviesraad zich prima vinden in de notitie en de genoemde opties en aanbevelingen.

5.1 Reactie op advies van de Adviesraad sociaal domein

Ad 1 en 2

De punten 1 (zorgmijding) en 2 (informatievoorziening) zijn meegenomen in het eindvoorstel (zie voorstel 1 t/m 5).

Ad 3

Dit is aan de orde geweest bij de evaluatie van het minimabeleid eind 2016. Hierbij bestaat ook een relatie met de regeling compensatie meerkosten chronisch zieken en gehandicapten 2015. Op grond van deze regeling kunnen inwoners met een inkomen tot 120% van het minimuminkomen in aanmerking komen voor een collectieve verzekering op grond waarvan het eigen risico van de ziektekostenverzekering kan worden vergoed of wanneer men geen beroep kan doen op deze collectieve ziektekosten verzekering

kunnen de minima in aanmerking komen voor bijzondere bijstand tot een bedrag van € 300,00. Door deze regeling is er voor de minima geen sprake van stapeling van eigen bijdrage met de Wmo, omdat het eigen risico van de ziektekostenverzekering vergoed wordt.

Daarnaast kan er een stapeling van bijdragen zijn via de Wlz en de Wmo. Het CAK houdt hier echter al rekening mee, waarbij de de Wlz voor gaat op de Wmo. De minima die zowel een bijdrage voor de Wlz moeten betalen, als voor de Wmo, betalen daardoor geen bijdrage voor de Wmo.

Kortom voor de minima kan er geen sprake zijn van stapeling van eigen bijdragen en wordt hooguit éénmaal het minimumbedrag in rekening gebracht als zij gebruik (moeten) maken van meerdere regelingen.

Ad 4

De invoering van deze nieuwe landelijke parameters brengt al een flinke verlichting met zich mee voor mensen met een inkomen boven het minimum. Zoals in hoofdstuk 3.3 al is aangegeven willen we eerst de effecten van deze maatregelen afwachten, voordat we verder willen gaan “sleutelen” aan deze parameters.

Overigens wordt het minimabeleid eenmaal per 2 jaar geëvalueerd. Dit betekent dat in 2018 opnieuw een evaluatie gehouden zal worden. Op dat moment is er ook meer ervaring met de nieuwe parameters en deze voorstellen tot aanpassing van de eigen bijdragen.

Ad 5

De berekeningssystematiek van de eigen bijdrage is vastgelegd in landelijke richtlijnen. Wel kunnen afwijkende parameters gebruikt worden (zie onder Ad 4 en hoofdstuk 3.3), maar de systematiek op zich ligt vast.

Binnen deze systematiek is geen ruimte om rekening te houden met de vaste lasten van het gezin. Zoals in hoofdstuk 3.2 (voorstel 2 t/m 5) is aangegeven wordt tijdens het keukentafelgesprek de nodige aandacht besteed aan de financiële consequenties voor het gezin. Ook kan in bijzondere situaties individueel maatwerk worden geleverd en met toepassing van de hardheidsclausule eventueel (gedeeltelijk) worden afgezien van het opleggen van een eigen bijdrage (zie hoofdstuk 2.8).

Ad 6

Zoals in hoofdstuk 4.1 is aangegeven zijn er behoudens het argument van stapeling van kosten en participatiemogelijkheden, geen argumenten om het bestaande beleid te wijzigen. Daarom wordt voorgesteld om de leges voor een GPK conform het legesbeleid in rekening te blijven brengen.

6 Financiën

De inkomsten uit eigen bijdrage zijn vanaf 2015 lager dan begroot. Een verdere aanpassing aan de werkelijke cijfers ligt dan ook voor de hand.

Het kabinet heeft met ingang van 1 januari 2017 de parameters voor de eigen bijdrage aangepast. De gemeente wordt daar via de integratie-uitkering Sociaal domein, onderdeel Wmo 2015, voor gecompenseerd. Het gaat vanaf 2017 landelijk om een structureel bedrag van € 50 miljoen. De decembercirculaire geeft niet op onderdelen weer wat dit voor onze gemeente betekend, maar op basis daarvan is berekend dat het om een bedrag van circa € 65.000 gaat. Op basis van de eigen bijdrage calculator van het CAK wordt de daling van de eigen bijdragen in 2017 geschat op € 62.000.

De maatregelen die in deze notitie staan hebben tevens een drukkend effect op de inkomsten uit de eigen bijdragen. Het CAK kan niet berekenen wat deze maatregelen in financiële zin betekenen. In de tussenrapportages en de kwartaalmonitor sociaal domein zal periodiek gerapporteerd over de financiële

ontwikkelingen van de eigen bijdrage. Het budget Wmo is toereikend om de lagere inkomsten uit de eigen bijdrage te compenseren, maar het totale budget voor het Sociaal Domein niet.

Eigen bijdrage Wmo

Begroting 2017	€ 357.350,00
Inkomsten (op basis van werkelijke inkomsten 2016)	€ 349.500,00
Tekort	€ 7.850,00
Aanpassingen:	
* Begroting aanpassen aan werkelijke inkomsten	€ 8.000,00-
* Correctie landelijke maatregelen	€ 62.000,00-
* Nieuw beleid eigen bijdrage	€ ?????
* Geen leges GPK	€ 0,00-
Totale verlaging begroting eigen bijdrage	€ 70.000,00-
Compensatie via gemeentefonds	€ 65.000,00